

TORONTÁI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	120 dinár
Félévre	60 dinár
Negyedévre	30 dinár
Egy hóra	10 dinár

Egyes szám ára fél dinár

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Obiljeva (Zápolya) utca 1.

Szerkesztőség telefonszáma 231

Kiadóhivatal telefonszáma 21

MEGJELENIK MINDENNAP, HÉTFŐ ÉS ÖNNEPEK UTANI NAPOK KIVÉTELEVEL

Veliki Beeskerek, 1922.

LI. évfolyam, 71. szám.

Csütörtök, március 30.

Még mindig folyik a redukálás.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, márc. 28.

A tisztviselői létszámot redukáló parlamentáris bizottság tegnap a közoktatásiügyi minisztérium alá rendelt hivatalokban és iskolákban alkalmazott állami tisztviselők, illetve tanerők névjegyzékét vizsgálta felül. A bizottság a költségkeinek csökkentése céljából javasolta a minisztériumnak, hogy azokat a középiskolákat, melyekben nincsen elég tanuló, szüntesse meg s helyettük állítson fel inkább szakiskolákat. Elboesájtást, illetve nyugdíjaztatást a bizottság nem eszközölt még, mert a minisztérium által benyújtott adatok hiányosak és ezek utánpótlását most kérték.

Ugyancsak még a tegnapi nap folyamán felülvizsgálták a hadügyminisztérium katonatiszti listáját. A bizottság ez alkalommal arra a meglepő eredményre bukkant, hogy a tiszték közül több a magasabb rangú, mint az alantak.

A fascisták kongresszusa

A „Torontái” tudósítójának távirata.

Milano, márc. 28.

A fascisták kongresszusára nagyon sokan érkeztek meg az ország minden részéből. Több helyen megtámadták a fascistákat, mire ezek bosszúból szétrombolták a vasutasok klubját és egy vasutast agyonlőttek. Ravennában a fascisták felvonulásakor ugyancsak véres jelenetek játszódtak le a fascisták és a szocialisták között. Az összetűzésnek több halottja és sebesültje van.

Károly király súlyosan megbetegedett.

A „Torontái” tudósítójának távirata.

Bazel, márc. 28.

Egy londoni távirat megerősíti azt a funchali hírt, hogy Károly exkirály életveszélyesen megbetegedett. Károly és gyermekei Spanyolnába estek és a király állapota a tegnapi nap folyamán válságosra fordult.

Funchall, márc. 28.

Károly királyt március huszonegyedikén heves láz támadta meg, amely ágyba kényszerítette. Hőmérséklete elérte tegnap a negyven fokot. A király állapota életveszélyes.

A politikai helyzet.

— A „Torontái” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, márc. 28.

A politikai köröket élénken foglalkoztatja az a tény, hogy a muzulmán képviselők pártja két részre szakadt. Dr. Spahoval együtt nyolc képviselő vált külön, akik autonómisztikus alapon állnak, ennek ellenében Karamehmedovity tizenkét társával a kormány centralisztikus törekvéseit támogatja. Mindkét muzulmán csoport azonban még együtt megmarad a klub kötelekében, mindaddig, amíg a szerajevói muzulmán-párt bizottsága ez irányban nem hozza meg a döntést.

Ami az állam kerületi felosztásáról szóló törvényjavaslatot illeti. Pasity miniszterelnöknek még sok és nehéz akadályokat kell leküzdenie. Az egyes pártok több tekintetben teljesen ellentétes véleményen vannak. Sőt a pártok kebelében sem teljes az egyetértés. A radikális képviselők egy része Oszérbia kerületi felosztását illetőleg azon a nézeten van, hogy a je-

lenlegi körök kerületekké alakítandók át. A demokrata képviselők klubja azt kívánja, hogy a törvényhozó bizottság szavazza meg a törvényjavaslatnak a Vajdaság, Horvátország, Szlovénia és Bosznia kerületekre vonatkozólag eddig már megvitatott részét. Oszérbia kerületeit illetőleg pedig döntsön a kormány nkázzal.

Egy másik fontos és nehezen megoldható kérdés a kereskedők moratóriumára vonatkozó törvényjavaslat. Dr. Kumandui és Marinkovity miniszterek ebben a kérdésben együtt javaslatot dolgoztak ki, azonban a radikális képviselők a javaslat ellen foglaltak állást. A kormányzópártok klubjai a moratórium ügyében értekezletet tartottak, de mert nem tudtak megállapodásra jutni, a javaslatot a mai szkupstinai ülés napirendjéről levették. Így a mai nemzetgyűlésen egyes interpellációk mellett csak a ochridai tavak halászatáról szóló törvényjavaslatot tárgyalták.

Károly királyt egyelőre az entente tartja el.

A „Torontái” tudósítójának távirata.

Páris, márc. 28.

A nagyköveti konferencia elhatározta, hogy Károly exkirály és családjának ellátására szükséges összegeket egyelőre Franciaország és Anglia számlájára előlegezi, míg a végleges rendezés nem dönti el, hogy kit terhel a volt király eltartásának kérdése. A szükséges összeget egyelőre hat hónapra folyósítják.

Az angol trónörökös Japán utazása.

A „Torontái” tudósítójának távirata.

Tokió, márc. 28.

Az angol trónörökös ünnepi fogadtatására, amely április 12-ikén lesz Jokohamában, nagyban folynak az előkészületek. A trónörökös hajóját az egész japán flotta fogja kísélni. Tokohamában a japán regensherceg fogja az angol trónörököszt fogadni és vele fog utazni Tokióba.

TÖZSDE

Március 28.

Beograd. Valuta: Cseh korona 14250.

Devizák: London 354, Páris 720, Milano 410, Prága 149, Berlin 2550, Wien 115, Budapest 975.

Zürich. (Nyitás.) Berlin 154, New York 516, Milano 2605, Prága 925, Budapest 57 és fél, London 2246, Páris 4615, Zagreb 156. Wien 6, bélyegzett 7.

Zürich. (Zárlat.) Devizák: Berlin 152 és fél, New York 516, London 2246, Páris 4610, Milano 2592 és

fél, Prága 925, Budapest 57 és fél, Zagreb 155, Varsó 13, Wien 6 és háromnegyed, bélyegzett 7.

Budapest. (Nyitás.) Napoleon 3520, Dollár 918, Márka 273, Lira 46 és fél, Osztrák korona 12, Lei 660, Szokol 1655, Dinár 1072.

Budapest. (Zárlat.) Valuták: Napoleon 3520, Font 4060, Dollár 923, Frank 8225, Márka 273, Lira 4630, Rubel 44 és fél, Lei 660, Sokol 1665, Dinár 1050.

Devizák: Svájc 17850, Lengyel márka 22, Osztrák korona 12 és egy-negyed, London 4020, Zürich 17850, Berlin 278, Prága 1665, Milano 4625, New York 930, Páris 8250, Zagreb 277 és fél, Wien 12 és egy-negyed.

A román parlament megnyitása.

A „Torontái” tudósítójának távirata.

Bukarest, márc. 28.

A parlamenti ülészakot a királyi család jelenlétében ünnepélyesen nyitották meg. A király trónbeszédet olvasott fel, amelyben rámutatott az ülésszak fontosságára a konszolidáció szempontjából. Külpolitikai tekintetben a román és szerb királyi ház között köteendő házasság szorosabbra fűzi azokat a kapcsolatokat, amelyek a két szomszéd népet a háboruban összefűzték. A genuai konferenciáról kijelenti, hogy a munka és béke után vágyakozó Románia a konferencián támogat minden megoldási kísérletet, amely a képviselt államok szuverenitásának megsértése nélkül hozzájárulhat Európa gazdasági újjáépítéséhez. Romániának ezt lehetővé teszik a Jugoszláviával, Csehországgal és Lengyelországgal kötött egyezmények.

A német jóvátétel kérdése a birodalmi gyűlésen.

A „Torontái” tudósítójának távirata.

Berlin, márc. 28.

Wirth birodalmi kancellár előreláthatóan három órás beszédben foglalkozik majd a birodalmi gyűlésen a jóvátételi bizottság jegyzékére adandó válaszigyek szövegével. A kancellár erőlesen vissza fogja utasítani azokat a követeléseket, amelyek a versaillesi szerződéssel ellentétben állanak.

Alkusznak fölfelé.

A „Torontái” tudósítójának távirata.

Páris, márc. 28.

A külügyminiszterek konferenciája a török-görög békefeltételeknél az ismertett részleteken kívül még megállapította, hogy Törökország nyolevanötezer ember tart-hat fegyverben a békeszerződésben megállapított ötvenezer emberrel szemben.

Lenin halálán van.

A „Torontái” tudósítójának távirata.

Páris, márc. 28.

Egy állítólagos koppenhágai jelentés szerint Lenin állapota oly rosszra fordult, hogy halála minden pillanatban bekövetkezhetik. A Németországba küldött kommunista megbízottakat sürgősen Moszkvába rendelték.

Károly a lathatáron.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Budapest, márc. 28.

A „Virtutát” wieni tudósítója jelenti, hogy Lehár ezredes Prágába érkezett és a cseh kormánnyal, állítólag, Károly exkirálynak Magyarországra való visszatérésének kérdésében tárgyal. Weni politikai körökben feltűnő nyugtalansággal tárgyalják ezt a hírt. A wieni Karlisták újabb mozgolódásai ellen a kormánytól szigorú óvintézkedéseket várnak.

Wien, márc. 28.

Wienben a Kartmerringen a rendőrség monarchista tüntetés miatt letartóztatta Honyes Kuno főhadnagyot és Podejamig eszárí irodaigazgatót. Röpiratot osztogattak azzal a felirással, hogy Károly császár inségben van. A röpirat bevezetése egy Madeirából érkezett levéllel kezdődik.

London, márc. 28.

Az angol beavatott körökben esodálkoznak azon, hogy a budapesti karlisták Károly exkirály segélyezésére akciót indítottak és ezt azzal indokolják, hogy a király és családja nyomorral küzd. Ugyanis, amióta Károlyt Magyarországból eltávolították, az angol kormány havonta ezerkétszáz angol fonttal támogatja, ami Madeirában is bőségesen elég a megélhetéshez. Ezt az összeget a tartásdíj kérdésének rendezéséig kapja. Az angol király és kormánya egyébként is meg akarja könnyíteni a volt király sorsát azzal, hogy Angliába telepíti át, úgy mint Manuel királyt, aki a fedelmeket megillető tiszteletadásban részesül, csak nem távozzhat el tartózkodási helyéről. Hasonló sorsa lesz Károlynak is.

Tárgyalnak, tárgyalnak, de nem biznak egymásban.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

London, márc. 28.

Lloyd George ma visszatért Londonba, ahol hosszasan tárgyal Schanzer olasz külügyminiszterrel, aki reggel érkezett meg Londonba, hogy Lloyd Georgeval végleg megállapodjék a keleti kérdésekről és a genuai konferenciáról. Az olasz külügyminisztert az angol király is külön kihallgatáson fogadta.

Páris, márc. 28.

Lloyd George és Schanzer találkozását a francia lapok nem jó szemmel nézik. Francia részről azt hiszik, hogy Olaszország és Anglia az aktuális európai kérdésekről közvetlen megállapodásra készülnek Franciaország háta mögött.

Vasuti forgalom Lengyelország és Magyarország között.

A Torontál wieni szerkesztőségétől.

Budapest, márc. 28.

Magyarország és Lengyelország között április elsején Csehországon keresztül megindul a közvetlen vasuti forgalom.

A becskerekai deputáció Pasity miniszterelnöknél.

A megyeszékhely áthelyezésének ügye. — A demokrata képviselői klub Becskerek mellett.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Becskekerek, márc. 28.

A kerületi székhely áthelyezésének kérdése élénken foglalkoztatja a közvéleményt. A váratlanul érkező hír, mely arról a meglepő fordulatról értesítette a helybeli hatóságokat, hogy a Tiszamellék székhelyének megállapításánál Bánát rovására döntenek, nagy riadalmat keltett megyeszerte, úgy a kereskedők és iparosok, mint a magánosok között. Méltán, mert szinte érthetetlen és indokolatlan volna az az eljárás, hogy Bánát évszázados központját megfosszák a legfontosabb közhivatalától, mikor ezzel elősegítenék Becskerek kereskedelmi és gazdasági életének leromlását. Az áthelyezés káros befolyását és belátatlanul súlyos következményeit egyébként nemcsak Becskerek éreznék, hanem a Becskerek alá tartozó többi bánáti városok és községek, sőt a szomszédos kerületek is. Ezt mutatja különben az a körülmény, hogy a szomszédos vármegyék táviratilag értesítették a torontálmegyei főispáni hivatalt, hogy a becskerekai központ megmaradása érdekében megindult akcióhoz csatlakoznak s a maguk részéről is mindent megtesznek a Bánát részére oly sérelmes terv végrehajtása és megvalósulása ellen.

Mint tegnapi lapszámunkban már megemlítettük, Bánát városai és községei együttesen egy monstre küldöttséget menesztettek Beogradba, hogy az interveniáljon a székhely érdekében és ha lehetséges, megmentsék azt Becskerek részére. A mintegy száz tagból álló deputáció tegnap délelőtt érkezett Beogradba, ahol a demokrata-klubban és a szkupstinában felkeresték a vezető politikusokat és felkérték őket ügyük védelmére. A monstre küldöttség beogradi utjáról és annak eredményéről munkatársunk a következőket tudta meg:

A deputáció a délelőtti folyamán ért Beogradba, ahol elsősorban Setyerov Szlavko dr. bánáti országgyűlési képviselőt kereste fel. Risztity Pál elmondotta a küldöttség jövetelének célját és felkérte a képviselőt, hogy vállalja magára a deputáció vezetését. Setyerov Szlavko dr. válaszában kijelentette, hogy a maga részéről a kívánság teljesítése mellett van s mindenképpen a becskerekai megyeszékhely megmaradása érdekében foglal állást.

Setyerov képviselő ezután elvezette a bánátiakat a demokrata képviselői klubba. Itt Davidovity Ljuba képviselő, a klub elnöke fogadta a vendégeket. Gavrilla Emil dr. részletesen kifejtette Becskerek és az egész Bánát nagy sérelmét, mely a központ elhelyezésével éri az itteni lakosságot. Elmondotta, mily súlyos károkat okoz s mennyi bajt,

kellemetlenséget idéz elő a székhely változtatás, nemcsak Becskerek, hanem Kikinda, Debeljaca, Kovacsica és még számos virágzó nagyközség szempontjából. Végül kéri a demokrata képviselői klubot, szálljon sikra a terv keresztülvitele ellen, támogassa a bánátiaknak ily impozánsan megnyilvánuló akaratát s hasson oda, hogy Bánát metropolisa megmaradjon azon a magaslaton, amire évszázados munka, generációk küzdelme juttatta.

Davidovity Ljuba, a demokrata képviselői klubjának elnöke figyelmesen végighallgatta Gavrilla dr. beszédét, majd annak befejeztével azt a megnyugtató keltő kijelentést tette, hogy:

„Ugy a maga, mint klubja nevében biztosítja a deputációt akciójának biztos eredménye felől. A demokrata képviselői klub minden lehetőleg meg fog tenni a megyeszékhely megmaradása érdekében s minden befolyásával adóhat, hogy ezt mindenáron keresztül is vigye. Teljes igyekezettel azon lesz, hogy az illetékeseket meggyőzze az újabb felvetett terv célszerűtlenségéről és arról a nagy veszteségről, ami a Bánátot és szorosán Becskereket érne a megyei hivatal elvesztésével.

A küldöttség a megnyugtató és biztató kijelentést tudomásul vette. Utána a szkupstinába ment, ahol a miniszterszobába vezették a bánátiakat. Ninesity Momesiló dr. külügyminiszter bemutatta a Torontál képviselőit megjelent megbízottakat Pasity Nikola miniszterelnöknek és az éppen ott tartózkodó Markovity Márk dr. törvényegységesítő miniszternek. Ez alkalommal is, Gavrilla Emil dr. volt a szónok, aki újból részletesen s mindenre kiterjedő figyelemmel vázolta Becskerek és Bánát jelenlegi helyzetét, ismertette a megyeszékhely fontos szerepét a kereskedelem és ipar felvirágzásában és végül rámutatott arra az óriási veszteségre, mely ezt a szép, fejlődő várost építőmunkájában megakasztaná s szinte végzetesen hátráltatná.

Pasity miniszterelnök azt válaszolta, hogy a maga részéről nem ígérhet semmit. A kérdés eldöntése nem kizárólag tőle függ, ebben az ügyben a kormány határoz. Nem ismeri miniszterársainak véleményét a megyeszékhelyet illetően, azért most erre nézve nem adhat pozitív feleletet, mert nem akar esetleges konfliktusba kerülni a többi miniszterrel. Arról megnyugtathatja a deputációt, hogy mielőtt véglegesen elintéznék az áthelyezést, előbb a lehető legaprólékosabban tájékozik az ottani helyzetről, gazdasági, kereskedelmi és ipari tekintetben egyaránt.

A küldöttség tegnap az éjjel folyamán visszajött Beogradból. A deputáció azzal az impresszióval távozott a fővárosból, hogy a tiszamelléki megyeszékhely ügyét kedvezően intézik el. Több mint valószínű, hogy Becskereken marad a kerületi közigazgatás legfelsőbb fóruma.

HIREK

Ez már aztán forgalom. Egy párisi távirat jelenti, hogy a moszkvai szovjet március első harmadában újabb tizennégy milliárd rubelt bocsátott ki. A forgalomban lévő szovjetrubelek száma kilencven trillió.

Anglo-Ausztrian Bank címén pénzintézet alakul Wienben kétmilliárd font névértékű alaptőkével. A szervezés munkája már befejeződött. A bejegyzést jövő héten eszközlik az alapítók.

Rigó Sándor hangversenye. Jelezte a „Torontál”, hogy Rigó Sándor dr., ez a nagytalentségű énekes a múlt hét folyamán tartott dalestélyét a közönség kérelme folytán meg fogja ismételni. Dr. Rigó Sándor ma közölte velünk, hogy második hangversenyt 30-ikán, esütörtökön tartja meg. Vele együtt jönnek még Jekaterina Misecka szoprán, a moszkvai opera volt tagja és Marko Markov tenor, a kiewi opera volt tagja is. Ennek a második dalestélynek is válogatott elsőrangú programja van, melyen a többek közt Wagner, Saint Saens, Mendelssohn, Schumann, Schubert, Strauss, Verdi, Rossini, Bizet, Tosti stb. dalai és operáriái szerepelnek. A műsort a szólószámokon kívül duók és terettek fogják tarkítani, úgy hogy elsőrangú művészi élvezetre van kilátás a zenekedvelő közönségnek. Minthogy a hangversenyen számított jegyek lesznek, tanácsos lesz a belépti jegyeket Mangoldnál előjegyezni.

A villamosáram megölt egy lovat. Pasa András becskerekai kisfuváros március 28-ikán hajnalban kocsiával loval a Petrogradszka (Melencei) utcán át a belváros felé igyekezett. A Melencei- és Deák Ferenc-utca keresztezésénél a villamos vezeték az egyik oldalon leszakadt és a kocsitra hullott. Pasa ezt a sötétben nem vette észre és nekihajtott az összegubancolt sodronynak. Amikor a ló lába beleakadt a leszakadt vezetékbe, a kicsapódó áram lángja megperzselte a lovat, úgy hogy néhány pillanat múlva kimúlt. A vizsgálat megindult, hogy ezért kit terhel a felelősség.

Herczeg Ferenc képes irodalmi hetilapjának, az Uj Időknek 13. számában a szerkesztő ötleteit és gondolatait közli politikuskokról, asszonyokról, szerelemről. Teljes terjedelmében jelenik meg ebben a számban Szomaházy István fordulat és kacagtató vigjátéka: A vincellérskola, amely a pesti színházi évad egyik legnagyobb sikerű darabja. Közli az Uj Idők ezenkívül Surányi Miklós mély és költői szépségben gazdag elbeszélését, Kosztolányi Dezső versét, Lyka Károly és Fodor Gyula művészeti cikkét, számos időszerű felvételt a színházi hét eseményeiről, Pierre Benoit szenzációs sikerű regényét a Sóstó-t és Dobosi Pécsi Mária Antoni Dánile-jét, amelynek közlése ebben a számban véget ér. — Az új énegyedben új Csathó-regény közlését kezdi meg az Uj Idők, melynek előfizetési ára Jugoszláviában negyedévre 25 dinár, mely összeg a Magyar Általános Hitelbank subotical fiókjintézete útján utalható át. Mutatványszámot kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal Budapest, VI., Andrassy-ut 16.

Dr. Rigó, Misecka és Markov tenorista holnapi dalestélye olyan művészi eseménye lesz Beeskereknek, amilyen az utolsó évek szezonjaiban még nem volt. Ezt bizonyítja a művészek programja, amely a következő: 1. Wagner: Tannhäuser. Wolframms Lied. Ponchielli: Monolog aus Gioconda. Rigó Sándor. 2. Saint Saens: Samson Dalila. Aria. Deuza: Romanza. Jekaterina Misecka. 3. Leoncavallo: Bajazzo Aria. Tschairowszky: Romanc. Marko Markov. 4. Ady-Reinitz: Egyedül a tengerrel. Verdi: Rigoletto. Monolog. Rigó Sándor. 5. Mendelssohn duett. Dargomirski terett. — II. 6. Strauss: Traum durch die Dämmerung. Schubert: Ihr Bild. Schumann: Wanderlust. Rigó Sándor dr. 7. Puccini: Tosca Aria. Rachmaninov: Romanc. Marko Markov. 8. Bizet: Carmen. Tosti: Romanc. Jekaterina Misecka. 9. Rossini: Barbieri duett. Rigó—Markov. Jegyek Mangoldnál előjegyezhetők.

Ráfizetett a lopásra. Rimai István és Rimai János tamaslakai földművesek 1921 március 14-én éjjel elloptak Schwarz József istállójából két darab kocsilétrát és egy boronát. Rimaiék nem sokáig örülhettek a más jószágának, mert másnap reggel már eleszte őket a esendőség. Tegnap került bíróság elé az ügy, mely egy-egy hónapi fogházra marasztalta el a két fivért. Az ügyész az ítéletben megnyugodott, az elítéltek ellenben fellebeztek.

A csütörtöki Shimmy és Jazz Band a Rigó-konzert után lesz a Kaszinóban.

Kölos Janka hangversenye. A március 25-re hirdetett s betegség miatt elhalasztott hegedűhangverseny április hó 4-én, kedden a rendezés időben lesz megtartva.

Petőfi matiné. A helybeli állami főgimnázium magyar tan nyelvű osztályai körében alakult „Testvériség” önképzőkör április hó 2-án a főgimnázium tornacsarnokában Petőfi-matinét tart, melyre minden érdeklődőt ez uton is tisztelettel meghív az Önképzőkör vezetősége. A matiné műsora a következő: 1. Üdvözlő beszéd, mondja Bárány Béla, az Önképzőkör vezető tanára. 2. Nyitány. Doppler „Ilka” című operájából. Zongorán játszik Bárány Mária VIII és Bárány Erzsébet VI. o. t. 3. Petőfi: „Az őrlő”. Szavalja Nozdroviczky Elemér VII. o. t. 4. „Mi füstölög ott a sikon”. Előadja a főgimnáziumi ének- és zenekar. 5. Várady A.—Kun L.: „Petőfi a Hortobágyon” melodráma. Szavalja Czoufal Olga VIII. o. t. Kisérik zongorán Guttmann Margit VIII. és Singer Erzsébet VI. o. t. hegedűn Rusznyák Antal VIII. o. t. 6. Liszt II. rapszódiaja. Zongorán játszik Adorján József VII. és Kuszing Jenő VII. o. t. 7. Petőfi élete és költészete. Irta és felolvassa Loch József VIII. o. t. 8. „Éj van, esendes”. Előadja a főgimnáziumi ének- és zenekar. 9. „Üzen az Alföld”, óda. Szavalja a szerző: Eibenschütz Ilonka VIII. o. t. 10. Tóth Zoltán „Induló”. Játsza a főgimnáziumi zenekar. — Belépti díj nincs, azonban bármilyen esemény önkéntes adományt az önképzőkör és a deáksegélyező-egylet részére köszönettel fogadunk. A matiné pontosan 11 órakor kezdődik, végződik fél 1 órakor.

A genuai konferencia és Európa leszerelése.

Wien, márc. 28.

A genuai konferencia programja véglegesen még mind nincsen megállapítva. Ha Franciaország kívánsága teljesül, úgy nem lesz szó sem a békeszerződésekről, sem a jóvátételről, sem pedig a leszerelésről. Pedig az utóbbi kérdés még sok gondot fog okozni Európának. Hiszen Amerika csak azért követeli oly demonstratív a kárpótlások megfizetését, hogy Franciaországot a leszerelésre kényszerítse. Az európai leszerelési probléma tehát előbb-utóbb a világpolitika előterébe kerül. Ekkor ki fog tűnni, milyen szívósan dolgozott Franciaország, hogy az európai kontinens feletti hegemoniát magának biztosítsa. A központi hatalmak leszerelése már régen be van fejezve. Ausztriának a békeszerződés 30.000 katonát engedélyezett, Magyarországnak pedig 35.000 főnyi hadsereget szabad majd tartania. Ezzel szemben a volt császári és királyi haderő békelétszáma 420.000 ember volt. Németországnak 1914-ben 779.000 főből álló békehadserege volt. A békeszerződés a német birodalom haderejét kerek 100.000 emberre redukálta. A német tengerészet létszáma a háború előtt 73.000 ember volt, most csak 15.000. Éppen így redukálták Bulgária és Törökország hadseregét is. Ezek után meglepően hat az a leleplezés, hogy a háborúelőtti létszámmal szemben az entente hatalmak hadserege inkább megnövekedett, mint csökkent. 1914-ben a 40.000.000-nyi lakosságú Franciaország 985.000 főnyi hadsereget tartott. A hatvanmillió Németország hadereje ezzel szemben 779.000 volt. Ma Franciaországnak 882.000 főnyi pompásan felszerelt hadserege van, modern harceszközökkel, ágyúkkal, tankokkal, repülőgépekkel és gázmunióval felszerelve. A francia hadsereget ezenfelül mozgósítás útján ötszörös létszámmal lehet emelni. Németországnak ezzel szemben csak 100.000 főnyi hadserege van, tüzéségétől, tankjaitól, repülőgépeitől és gázmunióval megfosztották. Fegyvereit megsemmisítették és ellenőrző bizottság akadályoz meg minden mozgósítást. A Rajna partja meg van szállva és egyedül Belgium és Franciaország hét gyalogos hadosztállyal és másfél lovasdivízióval őrködik Németország fellett. Mindennek ellenére a francia sajtó mégis állandóan a német veszélyt hirdeti.

Franciaországnak azonban szoros szövetségesei vannak. Ezek közül Belgiumra, Lengyelországra és Csehszlovákiára minden körülmények között számíthat, mert ezekkel az államokkal Franciaországnak titkos katonai megállapodása is van. A kis Belgiumnak 113.000 főnyi hadserege van, tehát nagyobb mint a német birodalomnak. Lengyelország több mint 300.000. Csehszlovákia több mint 200.000 embert tart fegyver alatt. A francia vezérkar állandó felügyeletet gyakorol a belga, cseh és lengyel hadseregekre. A tavalyi belga hadgyakorlatok francia vezérkari tisztek irányítása alatt folyt le. A lengyel hadsereg kiképzését francia tisztek irányítják Dupont generális vezetése alatt. Csehszlovákiában is egy hetven főből álló francia katonai misszió működik. A vezérkar főnöke Mittel-

hausen francia generális, míg Slovensko katonai ügyeit Spire francia tábornok irányítja. Két cseh hadosztály francia generálisok parancsnoksága alatt áll.

A kisentente és a többi szövetséges államok közül Románia 190.000, az SHS királyság 170.000 és Olaszország 260.000 embert tart békében fegyver alatt. Mindezek az államok fenntartották az általános hadkötelezettséget. A hadviselt államok közül egyedül Anglia tért vissza a zsoldos hadseregére és miként a háború előtt, most is csak 60.000 embert tart fegyverben.

A folytonos orosz fegyverkezésnek is az az oka, hogy Oroszország két nyugati szomszédjában, Lengyelországban és Romániában Franciaország exponenseit látja. Oroszországnak már mintegy 40 gyalogos hadosztálya és 20 lovas divíziója van. A két esztendei hadkötelezettséget a moszkvai kormány is bevezette. Az orosz militarizmus feltámadását tehát közvetve a francia imperializmus okozta. Franciaország nem fizeti meg amerikai adósságainak kamatait, államháztartásának deficitje ez utolsó három esztendőben kerek 156 milliárddal növekedett. Ezzel szemben azonban hadseregét állandóan növeli és szövetségeseit is újabb militarisztikus befektetésekre szorítja. Szinte hihetetlen, hogy a genuai konferencián erről ne essen szó, hiszen az amerikai politika ezt már belátta és energikusan követeli a francia militarizmus megtörését.

Polgármesteri hivatal Vel. Beeskerek. 4934—922. sz. 3075

Arlejtési hirdetmény.

A veliki beeskereki városi fürdőre az arlejtés kiíratik. Feltételek nem köttetnek ki, hanem a pályázókra bízatik, hogy mily feltételek mellett volna hajlandók egy modern fürdőt építeni.

A feltételekben megjelölendő, hogy milyen fürdőt akar építeni, hány bazent vagy kádat szándékozik az ajánló felállítani. Az ajánlathoz csatolandó a terv és a költségvetés. Amennyiben a feltételek kedvezőek, az építkezést a város fogja eszközölni, amennyiben ajánlattevő a feltételeket elfogadja — saját költségére — ami azt jelenti, hogy vállalkozó hosszabb ideig fog várakozni a befektetett összegre, de az építkezés eredményéhez képest megkapja a feltételekben megállapított összeget. Maga a vállalkozó adhatja az építéshez szükséges tőkét, úgy hogy a fürdő jövedelme több éven át őt illetné és akkor bizonyos idő múlva a város a fürdőt és a kellekkeit megváltja. A terv és költségvetés elkészítését a város nem díjazza. A fürdő a régi helyen emelendő, t. i. a Plank-kertben, úgy hogy a fürdő kibővítésére esetleg más helyiségek és büffere a hely biztosítva van.

Az ajánlatok 1922. évi május hó 1-éig a veliki beeskereki polgármesteri hivatalhoz adandók be, ahol esetleges felvilágosítások is kaphatók. Veliki Beeskerek, 1922 március 16.

Alexits s. k., polgármester.

A kiadóhivatal telefonja .. 21. A szerkesztőség telefonja 281.

Megnyitás április 1-én.

Tisztelettel értesitem a helybeli és vidéki nagyrdemű közönséget, hogy helyben a

Rosa Béla-féle fűszer- és csemegeüzletet „Az arany szarvashoz” Alexandrova (Fő) u. átvettem és

L. Radovanovič

„Az arany szarvashoz” új cég alatt fogom tovább vezetni. Az üzletet a berendezés idejére bezártam és április 1-én nyitom meg. Az üzletet teljesen átalakítottam, elsőrendű finom áruval dusan felszereltem.

Kérem a nagyrdemű közönséget, hogy üzletemet felkeresni, az árukat megtekinteni sziveskedjék. Én pedig mindenkor azon leszek, hogy vevőimet jó, gyors és pontos kiszolgálás által kielégítem.

Vasárnap az üzlet egész nap zárva.

Becses pártfogását kérve ::

L. Radovanovič

fűszer- és csemegeüzlet „Az arany szarvashoz”, VELIKI BEESKEREK

Együttal keresek a szerb, német és magyar nyelvben jártas

pénztárnoknót.

Polgármesteri hivatal Vel. Becekerek.
5174/922. sz. 3077

Pályázat.

A városi tanácsnak 5174/922. sz. határozata alapján a pályázat a vágóhídi gépész állásra kiíratik a következő feltételek mellett:

1. A pályázónak birnia kell az előirt vizsgákkal és nagyobb gyakorlatlall kell rendelkeznie, úgy hogy a gépek összeállítását ismerje.

2. A pályázó kötelezi magát, hogy az előirt szabályokat, amelyek a vágóhídi gépészre vonatkoznak, pontosan be fogja tartani és hogy a gépeket rendbehozza és továbbra is rendben fogja tartani.

3. Minden okozott kárért személyesen és anyagilag felelős.

4. A gépésznek semmiféle magánmunkákat végezni nem szabad, csakis egyedül a városi vágóhídi gépeiről köteles gondoskodni.

5. A gépésznek igazolni kell, hogy a jégkészítő gépek kezeléséhez ért. A gépész járandóságai a következők: havi fizetés 1250 dinár, lakás, világítás és fűtés.

A kérvények a vizsgálati, erkölcsi bizonyítványokkal, a kor és előbbi alkalmazás megjelölése mellett április hó 10-ig adandók be a polgármesternél.

Vel. Becekerek, 1922 márc. 22.

Alexity s. k., polgármester.

Polgármesteri hivatal Vel. Becekerek.
4940/922. sz. 3078

Hirdetmény.

A városi vágóhídi igazgatóságának 54/922. sz. a. kelt előterjesztése alapján 5-6000 kg száraz sertés-sörtére az árverés kiíratik 3:50 K kilogrammonkénti kikiáltási árban, ab vágóhídi.

A nyilvános árverés Vel. Becekerekén április hó 10-én d. e. 10 órakor fog megtartani a helyszínen. Vel. Becekerek, 1922 márc. 22.

Alexity s. k., polgármester.

Gyönyörű nyáriruhák, bluzok és szobruél-szobru modellkalapok
érkeztek! 466 Alakításokat vállalok!
Aszlányi Julia, Nemanjina (Jenő herceg) (Tunner ház.)
u. 7.

Homok
állandóan raktáron
Bergenthal szállítónál
Szerbtemplom-utca 2. 467

Fűszerüzletberendezés

szabadkézből azonnal eladó.

Bővebbet: 474

Etvesova (Magyar) utca 44. sz. a.

FEDEZŐ MÉNEK,
amerikai űgetők.

Kilometer rec.

Lataviec s. pej 1:30
Ezermester fekete 1:32
Argonaut S. s. pej 1:29
Grodek pej 1:28

Előjegyzéseket elfogad:
ifj. GERBER NÁNDOR,
Stari-Becsej. 361

Értesítés!

Értesitem a t. hölgyközönséget, hogy legszebb kivitelben készitek tavaszi raglanokat, kosztülmöket, valamint utcai és háziruhákat a legolcsóbb árákon. 496
Kucsera Ferenc n. sz. Vel. Becekerek Alexandrova (Föld) 27.

leány vagy fiu

Szép írással és némi irodai gyakorlattal bír
— irodai teendők elvégzésére —
— mielőbbi belépésre kerestetik
Írásbeli ajánlatok — a fizetési
igények megjelölésével 488
Mangold Lipót könyvkereskedésébe
Veliki Becekerek intézendők.

mész- és cement-

szükségletét idejében fedezni akarja, már most megrendelheti kisebb mennyiségben vagy vagon-tételben. Mész direkt az égetőkemencéből érkezik.
STEIN IGNÁC Debeljaoca. Telefonaz 20.

Gyógyszertár 317

csomagolóleányt
keres. Cim a Torontál kiadóhivatalában.

Meghívó.

A „Torontali Mezőgazdasági Gépipar, Vas- és Fémöntőde Rt.” f. é. április hó 15-én délután 3 órakor a Torontálmegyei Takaré- és Hitelbank helyiségeiben (Alexandrova ulica) tartja

III. rendes évi közgyűlését,

melyre a társaság részvényesei tisztelettel meghívotnak.

Napirend:

1. Két részvényes kijelölése a jegyzőkönyv hitelesítésére.
2. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság évi jelentése, a zárszámadások előterjesztése, mindezekre és a tiszta nyereség hovaforrditása és a felmentvény megadása iránti határozathozatal.
3. Négy igazgatósági tag választása.
4. A felügyelő-bizottság tiszteletdíjának megállapítása.

Veliki Becekerek, 1922. évi március hó 24-én

Az igazgatóság.

Figyelemztetés! Alapszabályaink 13. §-a értelmében szavazati joggal akár saját részvényei után, akár pedig meghatalmazott minőségben csak az élhet, aki részvényeit a szavazati nappal együtt legkésőbb 8 nappal a közgyűlés előtt a Torontálmegyei Takaré- és Hitelbank pénztáránál a hivatalos órák alatt (9-12-ig) letette.

Oglas.

Uprava „Torontalske Industrije Poljoprivrednih Strojeva, Livnice Gvozđa i Metala D. D.” na 15. aprila 1922. po podne u 3 sata u prostorijama Torontalske Banke za Stednju i Kredit

III. redovnu glavnu skupštinu

objavljuje i na istu poštovane deonice poziva.

Dnevni red:

1. Označenje dvaju deoniceara za overenje zapisnika.
2. Godišnji izveštaj uprave i nadzornog odbora, predstavka izvršnog računa, donacije rešenja o tim i odnosno podele čistog dobitka i razrešenja uprave i nadzornog odbora.
3. Biranje 4 člana uprave.
4. Ustanovljenje honorara nadzornog odbora.

Veliki Becekerek, 24. marta 1922. god.

Uprava.

Napomena! U skladu s 13. naših osnovnih pravila samo onaj ima pravo glasanja, bilo po sopstvenim deonicama, bilo u svojevremeno opunomoćnika, koji svoje deonice sa kuponima tabacima barem 8 dana pre glavne skupštine na blagajni Torontalske Banke za Stednju i Kredit u zvaničnim časovima (9-12) polozi.

Vagyon — Aktiva.

Mérleg-számla — Račun Bilansija.

Teher — Pasiva.

Készpénz — Gotovina u kasi	45608	29
Gyári ingatlanok — Nepokretnosti	807689	16
Gyári berendezés és felszerelés — Uredjenje	399548	31
Gyártmányok és nyersanyagok — Robe i material	724711	78
Ertékpapírok — Efekti	122410	80
	2099968	34

Alaptőke — Osnovni kapital	1000000	
Ertékesítési tartalékalap — Rezervni fond za smanjenje vrednosti	240000	
Tartalékalap — Rezervni fond	88000	
Hitelezők — Verovnici	659426	38
Fel nem vett osztalék — Nepodignute dividende	2160	
Nyereség — Saldo dobitka:		
Át hozat a mult évről — Prenos iz predhodne godine	796'04	
Folyó évi tiszta nyereség — Čist dobitak tekuće godine	111586'92	96
	112382	96
	2099968	34

Veszteség — Gubitak.

Nyereség- és veszteség-számla — Račun dobitka i gubitka.

Nyereség — Dobitak.

Munkabérek — Nadnice	251994	77
Tisztviselői fizetések, drágasági pótlékok, lakbérek, költségek — Plate, stanarine i troskovi	134715	53
Munkásbiztosítási járulékok — Prinosi za okružnu blagajnu za osiguranje radenika	11046	48
Adó — Porez	43976	
Fizetett kamatokért — Kamate	31130	48
Leírás a gyári ingatlanokból, felszerelésekből és berendezésből — Otpis od imobilija i uredjenja	107694	69
Nyereség — Saldo dobitka:		
Át hozat a mult évről — Prenos iz predhodne godine	796'04	
Folyó évi tiszta nyereség — Čist dobitak tekuće godine	111586'92	96
	112382	96
	692940	91

Nyereség át hozat a mult évről — Prenos iz predhodne godine	796	04
Üzemi jövedelem — Dohodak pogona	692144	87
	692940	91

Veliki Becekerek, 1921. évi december hó 31-én. — 31. decembra 1921.

Az igazgatóság. — Uprava.

Megvizsgáltuk és helyesnek találtuk. — Ispitano i za ispravno pronadjeno. — Veliki Becekerek, 1922. évi február hó 20-án — 20. februara 1922.

A felügyelő-bizottság. — Nadzorni odbor.

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál Veliki Becekerek.

Kiadja Pleitz Fer. Pál

TORONTÁI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	120 dinár
Félévre	60 dinár
Megyedévre	30 dinár
Egy órára	10 dinár

Egyes szám ára fél dinár

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Obiljeva (Zapolya) utca 1.
Szerkesztőség telefonszáma 281
Kiadóhivatal telefonszáma 21
MEGJELENIK MINDENNAP, HÉTFŐ ÉS
ÜNNEPEK UTANI NAPOK KIVÉTELEVEL

Veliki Beeskerek, 1922.

LI. évfolyam, 72. szám.

Péntek, március 31.

A megyeszékhely

Áthelyezésének váratlanul felvetődött kérdése tartja napok óta érthető izgalomban mindazokat, akiket egzisztenciájuk Beeskerek városához köt és velük együtt mindenkit, aki ennek a városnak szeretetétől van áthatva, aki büszke önérzettel gondol diós múltjára, évszázados kulturájára, nagyszerű fejlődésnek induló kereskedelmére és iparára és arra az előkelő szerepre, amelyet a jövőben az általános fejlődés keretén belül lesz bízva betölteni.

A mai Beeskerek apáink évszázadok óta tartó, verejtékes munkájával, megszakítatlan szorgalmának, lelkes városszeretetének diós eredménye. Legjobbaink céltávozó törekvése, ernyedetlen küzdelme létesített itt minden kulturális értéket és amint egyik generáció felváltotta a másikat: a fejlődés mind nagyobb arányai bontakoztak ki a közösséget folytatótt nemes munkálkodás nyomán. Temetőink — felekezeti és nemzetiségi különbségre való tekintet nélkül — valóban ezért a városért élt fiaink hamvait őrzik, akik láthatatlan testamentumokban ránk hagyták azt a szent kötelességet, hogy minden erőnkkel fejlesszük nagyvált a várost, ékecsük a hű polgár becsületes munkájával és ha kell, védjük meg minden erőnkkel, minden rontó szándékkal szemben.

A halottak élő parancsa most egetó aktualitássá vált. A mi Beeskerekünket immens veszély fenyegeti, kereskedelme, ipara, egész kulturálete megy veszendőbe, ha városunkat központi jellegétől megfosztanák. És ime, a készülő vihar első szelére egy táborban találkoztak össze ennek a városnak minden rendű polgárai. Széjjelválasztó ellentétek egyetlen perc alatt elsimultak, a veszély pillanatában mindannyian egyek lettünk: ennek a városnak hűségese, jóléteért aggódo, egyazon érzéstől hevített polgárai. A régi egyetértés, az egymás mellé utaltság értékes tudara állította újból csatasorba a régi harcsoakat és amit a hétköznapi élet sok céltalan torzsal-kodása már-már teljesen elhomályosított: a régi félreértés nélküli, termékeny összetartás érzete újból diadalmas ragyogással lett urrá a lelkeken. A kö-

zös veszély feltünése megtanított bennünket arra az elpusztíthatatlan igazságra, hogy száz elválasztó falat hiába emelnek közénk: A békés együttmunkálkodás egyedül üdvös politikája jegyében e város polgárainak a jövőben is egymást meg kell találniok.

Bizva bizunk benne, hogy e város polgárainak egységessé vált

védőcsapata minden hajtól és minden veszélytől meg fogja óvni a mi Beeskerekünket. Hiszünk e város diós jövőjében és hiszünk abban, hogy — túl minden kiesnyes napi politikán — e város polgárai ezentul is kegyelettel megőrzik apai örökségüket: az egység tartozás érzését a békés együttmunkálkodás kötelező tudatát. (b. l.)

Zanella nem akar visszatérni Fiuméba.

— A „Torontái” tudósítójának távirata. —

Fiume, márc. 29.

Castelli olasz megbízott, akit az olasz kormány a fiumei béke és rend visszaállítására küldött ki Fiuméba, az olasz kormány utasítására megpróbálkozott azzal, hogy Zanellát és híveit visszaadésgesse Fiuméba. Megígérte, hogy teljes eselekvési szabadságukat biztosítja. Ajánlatára azonban nem kapott választ, úgy hogy képviselőjét elküldte Sankta Annába, ahol Zanella ezidőszent tartózkodik. Megbizotta azonban onnan is minden eredmény nélkül tért vissza. Ez ok-

ból Castelli a fiumei nemzetgyűlésnek mint alkotmányozó ülésnek tevékenységét teljesen törvényesnek tartja.

Beograd, márc. 29.

Zanella Richárd, Fiume kormányelnöke táviratot intézett Pasity Nikolához, melyben kéri a miniszterelnököt, hogy tegyen lépéseket a fiumei katonai diktatura letörésére. Zanella hasonló tartalmu táviratot küldött Lloyd Georgenak és Poincarenak.

Németország felveszi a kereskedelmet Oroszországgal.

— A „Torontái” tudósítójának távirata. —

Berlin, márc. 29.

Radek, a szovjet megbízásából a Stinnes Konzernnel tárgyal. Stinnes megbízottja kijelentette: elérkezett annak az ideje, hogy Németország felvegye Szovjet-Oroszor-

szággal a tényleges kereskedelmi kapcsolatot. Minthogy ez bizonyos biztosítékot tesz azonban szükségessé, Oroszország hajlandó vasutait magántökének átadni.

TŐZSDE

Március 29

Beograd. (Valuta) Dollár 850, Lei 61, Cseh korona 142-50, Léva 48-50.

Devizák: London 354-75, Páris 725, Newyork 82, Genf 1530, Milánó 415, Prága 149, Berlin 2525, Wien 1125.

Zürich. (Nyitás) Berlin 155, Newyork 515, Milánó 2610, Prága 930, Budapest 17 és fél, Zagreb 155, Varsó 13, Wien 6, bélyegzett 6 és hétényolcad.

Zürich. (Zárlat) Berlin 157, Newyork 515, London 2252, Páris 4645, Milánó 2605, Prága 939, Budapest 57, Varsó 13, Wien 6, bélyegzett 7, Zagreb 155.

Budapest. (Nyitás) Napoleon 3450, Dollár 908, Márka 275, Lira 4550, Osztrák korona 11, Rubel 45, Lei 655, Szokol 1659.

Budapest. (Zárlat) Napoleon 3450, Dollár 910, Frank 8225, Lengyel márka 12, Márka 280, Lira 4600, Osztrák korona 12 és fél, Rubel 45, Lei 657, Szokol 1665, Dinár 1060.

Devizák: London 4000, Newyork 975, Berlin 277 és fél, Milánó 4625, Páris 8200, Prága 1665, Zürich 17750, Wien 12 és fél, Zagreb 275.

Zecsevity volt hadügyminiszter vád alá helyezése.

A „Torontái” tudósítójának távirata.

Beograd, márc. 29.

A földművelési-párt képviselőinek klubja, valamint több más párthoz tartozó képviselő újabb javaslatot terjesztett a szkupstina elé, hogy Zecsevity volt hadügyminiszter ellen vád indítandó azért, mert 1921. évben a legzordabb hidegben bevonultatta az ujoncokat és mert így a nagy fagyok idején sok katona megbetegedett, sőt több haláleset is történt. A javaslat a szkupstina napirendjére is került. A demokrata képviselők klubja ezen kérdés tárgyalása céljából ma délelőtt ülést tartott, amelyen a vita igen heves volt és hosszúra is nyúlt. A felszólaló képviselők egy része azt javasolta, hogy a miniszterek felelőségéről szóló törvény alapján egy bizottság válaszandó, amelynek feladata lesz megvizsgálni, hogy az ujoncok akkori behívásáért kit terhel a felelőség. Politikai körökből nyert hírek szerint az összes katonai főparancsnokot ki fogják hallgatni és azok véleménye alapján történik majd a döntés. Pribicevity és Marinkovity miniszterek is részt vettek a vitában és Zecsevityt védik. Miután a képviselők ebben a kérdésben nem tudtak megegyezni, úgy határoztak, hogy a holnapi nemzetgyűlés szünete alatt hozzák meg a döntést.

Mária román királynő Beogradban.

— Beogradit tudósítójának jelentése. —

Beograd, márc. 29.

Bukarestből jelentik: A potrosenyi kastélyban véglegesen megállapították Mária román királyné beogradi látogatásának pontos idejét. Mária királyné, Mišu udvari miniszter, két udvarhölgy és két hadsegéd kíséretében április elsején indul Bukarestből. Az udvari vonat vasárnap délután öt órakor érkezik Beogradba, ahol nagy ünnepélyességgel történik a fogadtatás. A királyné néhány napig tartózkodik Beogradban, ahonnan Dubrovnikba utazik. Itt bejárja a jövő hónap végén érkező román trónörökös és nejét.

Mária királyné fogadására nagyban folynak az előkészületek. A régi udvari palotát, mely a magas vendég lakásául fog szolgálni, rendezték.

A mai nemzetgyűlés.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, márc. 29.

Délután öt óra tizenöt perckor nyitotta meg a házelnök a mai nemzetgyűlést. Több kisebb jelentőségű tárgy elintézése után áttértek a napirendre. Janity, a Ház titkára felolvassa Zeesevity volt hadügyminiszter beadványát, amely védekezik a felsorolt vádak ellen és felsorolja az okokat, amiért az unjonokat télvíz idején kellett behívnia. Gyonovity köztársasági és Lazity főelműveléspárti képviselők követelik, hogy a volt hadügyminisztert állítsák a bíróság elé. Gyonovity radikális képviselő Zeesevity mellett szól. Ivanity azon a véleményen van, hogy Zeesevityet is ki lehet adni a bíróságnak, hogy ha a nemzetgyűlés hatvan kommunistát tudott kiadni.

Mintán a vita igen hosszúra nyult, a szkupstina nem döntött ebben a kérdésben és a tárgyalás folytatását a holnapi ülésre elhalasztotta.

Nem indul meg a páris-budapesti légi járat.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Budapest, márc. 29.

Megirtuk, hogy április elsején Páris—Budapest között légi forgalom indul meg, amely első szakasza volna a kiépítés alá kerülő Páris—Konstantinápolyi légi vonalnak. Mint ma Budapestről jelentik, Francois de Langlade a Franco-roman légi forgalmi társaság igazgatója, aki jelenleg Budapesten tartózkodik, értesítést kapott, hogy az olaszok és angolok tiltakoztak a budapesti francia követségen a Budapest—párisi légi járat megindítása ellen. A társaság mindaddig nem indíthatja meg a járatot Magyarország területén, amíg az entente a légiforgalmi zárlatot, amely a magyarországi repülőgépgyártásra nézve fennáll, fel nem oldja. A repülőgépgyártási tilalom május 5-ikén jár le.

Ujabb földrengés Beogradban.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, márc. 29.

Ma délelőtt kilenc óra előtt egy perccel ujabb földrengés volt érezhető Beogradban. A rengés 6—7 másodpercig tartott. A beogradi szeizmograf állomás délkelet felé igen heves földrengést jelzett. Az ország déli részéről eddig még nem érkeztek jelentések.

A bécsi gobelinek sorsa.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Páris, márc. 29.

Magyarország bejelentette igényeit a wieni Magyar Ház gobelinjeinek egy részére, amelyeket Ausztria el akar zálogosítani és egyúttal tiltakozott az elzálogosítás ellen. Hír szerint a nagykövetek konferenciája nem ismeri el Magyarország igényeit a wieni gobelinre.

Az éhező orosz gyermekek segélyalapja.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, márc. 29.

Néhány hónapja, hogy az Oroszországban éhező, embertelen szenvedések és nélkülözésektől agyongyörtött anyák rimánkodó, esdve kérészeva eljutott hozzánk. Nem magukért, számtalanszor lemondott, eltaposott életükért, hanem verükért, gyermekeikért, a jövő szármalmas orosz generációjáért könyörögtek. Ez a levél, mely a vérző szívű anyák fájdalmas vergődését, éhségtől elesigázott testük halálhőrgését, az anyai szeretetnek még a végső életstáción is impozánsan megnyilvánuló, aggódo gondolkodását foglalja magában, élő dokumentuma a ma pusztuló Oroszországnak és a szegény, szerencsétlen, sorsüldözött népének.

Az anyák jajkiáltása végigborzongatta az egész világot, bekopogtatott mindenhová, ahol emberek laktak és követelte a meghallgatást. És nem eredménytelenül. Expedíciók alakultak, lelkes emberek, tudósok egymásután felkeresték az éhhalál szomorú birodalmát, segítettek, támogatták az ottani lakosságot, adatokat gyűjtöttek, statisztikákat írtak össze, hogy hazatérve világgá hirdethessék a keresztrefeszített nép vergődését, milliók haláltusáját.

Dr. Nausennek, az oroszországi állapotok egyik legkiválóbb ismerőjének kiáltványa, melyben tízenyole millió ember életéért kiált segítséget, nem talált sikert fülekre. Európaszerte megindult egy nagy, hatalmas akció azzal a magasztos céllal, hogy megmentsék, ami még menthető s Jugoszlávia sem vonta

ki magát a nemes mozgalomból, hanem gazdaságához és teherbírásához képest szintén hozzájárult hatmillió dinárral.

De nemcsak az állam rótta le kötelességét, hanem helyenkint a polgárság is. Méltó rész illeti meg ebből Torontálvármegyét is, melynek hatósága most sem tagadta meg az áldozatkészséget, hanem igazán megkapó, dícséretes módon sietett a segítséggel.

Az oroszországi éhezők segélyezésére Beeskereken egy alakulat létesült, mely programjába vette, hogy akcióját egész Bánát területére kiterjeszti s részint gyűjtések, részint felolvasások, előadások tartásával hozzájárul az országszerte meginduló mozgalomhoz. Közel egy hónapja működik az egyesület, Rajity Szevetiszlav állispán elnöksége alatt s máris szép eredményt tud felmutatni ez alatt az aránylag rövid idő alatt. Bár a számadások még csak most folynak és a gyűjtés még nem fejeződött be, megállapítható, hogy eddig mintegy száz-ezer korona gyűlt össze egyedül Beeskereken. A vidéken pedig közel háromszázezer korona az eredmény, de az összeg persze jelentékenyen megnagyobbodik majd. Eddig tehát körülbelül négyszázezer koronát adott az éhező oroszok részére Bánát lakossága. Remélhető azonban, hogy ez az összeg alaposan megnövekedik.

A gyűjtés természetesen tovább folyik. Értesülésünk szerint Dosztojev nemi püspök a napokban Beeskerekre érkezik, ahol az éhező orosz gyermekek javára, az orosz éhínségről előadást tart.

Poincaré fenyegetődzik.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Páris, márc. 29.

A Petit Parisien szerint Poincaré kijelentette, hogy a francia küldöttség azonnal elhagyja Genuát, mi-

helyt az értekezlet a szárazföldi leszerelést vagy a jóvátétel kérdését érinti.

Németország visszautasította az új jóvátételi jegyzéket.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Berlin, márc. 29.

Telt ház és zsúfolt karzatok előtt az összes birodalmi miniszterek és birodalmi országok képviselői előtt tartotta meg Wirth kancellár öt-negyedórás beszédét a jóvátételi jegyzékről. Kifejti, hogy az entente által követelt ujabb hatvan millió adó kivétele lehetetlen. Ha Középeurópa valutáris viszonyai nem jönnek rendbe, a világgazdaság helyreállításáról szó sem lehet. A jóvátételi bizottság követelése sulyosan belenyulnak a német kormány végrehajtó hatalmába, a nemzet szuverén jogába, a német parlament törvényhozásába. Az egész német nép ezeket a lehetetlen és lealázó követeléseket erőlyesen visszautasítja. A sulyos gazdasági válság egyetlen helyes megoldása volna, ha Németországot hosszabb időre, de legalább is az 1922-ik évre

minden jóvátételi kötelezettségtől mentesítenék.

A genuai konferencia programjának magja Oroszország újra felépítése. Ez azonban Németország talpraállítására nélkül lehetetlen.

Berlin, márc. 29.

A német néppárt, a demokraták, a centrum, a szociáldemokraták, a bajor néppárt általános helyesléssel csatlakozott a kancellár kijelentéséhez.

München, márc. 29.

A Polgári Tanács végrehajtó bizottsága elfogadta azt a határozatot, amelyben kijelenti, hogy a jóvátételi bizottság követeléseinek a kancellár általi visszautasítását minden német ember párt- és rangkülönbség nélkül a legnagyobb mértékben helyesli és elfogadja.

HIREK

Kinevezés. Bogdanov Jóca dr. főispán Stojnov Zsivojn központi szolgabíró tiszteletbeli járási főszolgabíróvá nevezte ki. Stojnov egyike a legderekabb közigazgatási embereknek, aki eddig zichyfalvai szolgabíró volt.

Utánvetés postacsomagok. A posta- és távirat miniszter megengedte, hogy ez évi április hó 1-től kezdődőleg utánvetéses csomagokat 5000 dinárig lehet megterhelni.

Elmarad a mai Rigó—Markov—Misecka-hangverseny. A ma este hirdetett Rigó—Markov—Misecka-hangverseny, Jekaterina Misecka megbetegedése miatt elmarad. A hangverseny időpontját később fogjuk közölni.

Egy érdemes bíró ünneplése. Miként tudósítónk jelenti, a Zsomboljai ügyvédi kar bucsuvasora keretében bucsuzott a Zsomboljáról Kikindára áthelyezett dr. Steiner Emil járásbírótól. Aránylag rövid tartózkodása alatt Steiner bíró szeretetreméltó egyéniségével és kiváló jogászai kvalitásaival közmegebecsülésre tett szert és számos barátot szerzett. A bírósági kollégák részéről Dolinár járásbíró bucsuztatta a kiváló munkabírásu társat, az ügyvédek és jóbarátok részéről dr. Poth ügyvéd mondott bucsuzókat. Steiner bíró pedig egy magas-szárnyalásu beszédben, melyben a bírói hivatás gyakorlati elveire vonatkozó egyéni felfogását fejtegette, mondott köszönetet az üdvözlésért.

Dr. Gócs Endre (Elemér) tanulmányjáról visszaérkezett.

A beeskereki „Faklya” nagy havi folyóirattá alakul. Veliki Beeskereken ez év januárja óta Somfai János és dr. Hesslein József szerkesztésében heti folyóirat jelenik meg „Faklya” címen, melynek eddig nyolc száma jelent meg élénk és nívós tartalommal. Kis regényeket, novellákat, verseket, tanulmányokat közölt a legjobb írók tollából. A „Faklya” most nagy irodalmi folyóirattá alakul, amennyiben ezentúl nem hetenként, hanem havonként fog megjelenni nagy terjedelemben, legalább 70—80 oldal terjedelemben, finom papíron, izléses kiállításban. Gazdag irodalmi, művészeti és kritikai cikkeken kívül nívós közgazdasági és egyéb rovatokkal. Teret enged az aktivista művészeti irány képviselőinek is, azonkívül helyet ad ma még ismeretlen, fiatal, új költők és írók műveinek is, hogy így új írói generációt neveljen. Munkatársai lesznek a „Faklya”-nak többek közt Barta Lajos, Sándor Imre, Borsodi Lajos, Gyomai Imre, Kázmér Ernő, Major Dezső, Fényes Samu, Földes Sándor, Arató Endre, Lányi Menyhért, Sugár Andor, Tamás István és még számosan. A „Faklya” az SHS államnak ez az egyetlen magyar nyelvű irodalmi folyóirata — ezáltal méltó helyet foglal az utódállamok többi nagy magyar folyóiratai: a kolozsvári „Napkelet”, a pozsonyi „Tűz” és „Nemzeti kisebbségek” mellett. A „Faklya” legközelebbi száma már új formában és tartalommal április 15-én, husvétkor fog megjelenni. Előfizetési ára a régi marad: negyedévre 30 dinár, 30 csekkorona, 40 lei.

Vas- és fémöntvényeket Krausznl, Veliki Beeskerek. Telefon 329.

Elveszett 22-én a vármegyházától a kishidig egy fűzött tankönyv. Címe: „Gradjanski Sudszki Postupak”. A könyvből „Bosko Popovic” név van tulajdonosként bejegyezve. Megtalálójára jutalom ellenében átadhatja a „Torontál” szerkesztőségében vagy Ignijity Szlávko törvényszéki jegyzőnek, törvényszék épülete I. emelet. ajtó 68.

Aktu Törökország bérére

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Wien, márc. 29.

A Pressenek jelentik Párisból, hogy a párisi keleti értekezlet bejegyzéseit ma küldte el az athéni konstantinápolyi és angorai kormányoknak. A javaslat kísérelve-ében arra kéri a három kormányt, hogy a görög-török küldöttségek április 17-ikén üljenek össze közös tanácskozássra, esetleg Anglia, Franciaország és Olaszország megbízottainak jelenlétében. A javaslat kisázsia kiürítésének határidejét négy hónapra becsüli. A török-görög határ a Márvány-tenger partján fekvő Ganes-tóval indulva északnyugati irányban haladna a bolgár határig. Nyugaton a határ a Strana-hegység láncolatát szelne át. A görög Rodostó esztript török maradna, viszont Drinápoly Görögországnak jutna, de a mohamedán érdekek védelmére külön szervezetet állítanak föl. A Galipoli félszigeten Rodostón túl a Márvány-tenger partján nemzetközi helyőrségek állomásoznak. A tengersizorok hajóforgalmát egy nemzetközi bizottság ellenőrizné, amelyben Törökország elnöklésével a Keleten érdekelt valamennyi hatalom képviselve lenne.

Uj legitimista-párt Bécsben.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Wien, márc. 29.

Hoyuig Kunó elnöklete alatt Wienben egy új legitimista-párt alakult, amelynek az a célja, hogy a régi osztrák császárságot visszaállítsa. Jelmondatukban kijelentik, hogy Habsburg Károly Ausztria és Magyarország apostoli királya. Az új párt neve: Osztrák állami párt.

Diplomaták fogadtatása az angol királynál.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

London, márc. 29.

A Buckingham palotában ma jelentek meg a királynál a nemrég kinevezett szerb, román, afgán, albán és eszt követek és bemutatták megbízóleveleiket.

A békeszerződések revíziója.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Páris, márc. 29.

A Chicago Tribune jelenti Londonból, hogy Anglia hajlandó a békeszerződések revíziójára az első komoly lépést megtenni. Remélik, hogy Genuában komolyan lehet majd foglalkozni a revízió kérdésével.

A kereskedők tiltakozó nagygyűlése.

Szombaton délelőtt 11—2-ig zárva lesznek az üzletek. — Az előkészítő-bizottság ülése.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, márc. 29.

A kereskedők és iparosok súlyos helyzetével már nem egy ízben foglalkoztunk. Az állami és városi adóterhet jórészt ma a kereskedő és iparosvilág viseli, a behozatali, kiviteli és forgalmi nehézségek ezernyi bajait, rengeteg költségeit ugyanezek fedezik, míg a földműves osztály nagyjából mentesítve van mindezekről a nagy anyagi erőmegfeszítéssel járó kiadásoktól s az adó kivetésénél is lényegesen kevesebb terhet rónak rájuk.

Nehéz és háládatlan feladat a kereskedők érdekei mellett sikra szállani, vagy legalább is megvédeni őket a sokszor jogosulatlan támadások ellen, mert a fogyasztóközönség, mely nagyrészt a tisztviselő és munkásosztályból, egyszerű fixfizetésűekből áll, őszintén szólva uzsorásnak látja a kereskedőket vagy iparosokat. Az a szegény munkás vagy őrök, aki két-három ezer koronáért keserves verejtékekkel dolgozik az egész hónapban át, kizsákmányoltnak érzi magát, ha hatszáz koronát kell fizetnie egy férfinak, vagy ezer koronát egy pár cipőért, azt képzelet, hogy most egy sokkal kevesebb értékű árucikkért fizetett többszörösen annyit, mint amennyibe az de facto belekerül, csak azért, mert a kereskedő nyereszkeudni akar a vásárló kárára.

Pedig tárgyilagos szemmel nézve, minden oldalról mindent figyelembe véve, mennyire másképpen fest a kereskedők viselkedése. A kereskedő a leghüségesebb s a legjobban fizető adóalany, akinek teherbírást úgy az állam, mint a város alaposan próbára teszi a sokféle egyenes-, pótl-, mellék-, fényüzési-, hadi- és forgalmi-adóval, azonkívül a kereskedőhöz fordulnak minden olyan ügyben, aminek kereszttulviteléhez anyagi támogatás, pénz kell. Azt semmi esetre sem szabad rossz néven venni, ha az így előállított kiadástopplettel a megsokszorozott üzleti kiadásokkal együtt bekalkulálják, beszámítják az eladásra kerülő áruhába, mert azt ugyan senki sem kívánhatja, hogy az illető kereskedő a tőkájéből fedezze az üzletével járó rezsijét.

De nemcsak a megszázaszorosodott adó nyomja egyedül a kereskedő vállait, hanem a megsokszorozott egyéb üzleti kiadások is. Elsősorban a házbér, azután a személyzet, a világítás, a berendezés rongálódása és utánpótlása s más ezerféle apróbb-cseprőbb dolog. Az üzleti mérleg vesprőség oldalát igen jelentékeny mértékben a szállítás drágasága és a hallatlanul magas vámösszegek töltik be, amik valamennyien lényegesen hozzájárulnak az árucikkek drágulásához.

Ha a kiadásokat szembeállítjuk a bevétellel, könnyen meggyőződhetünk arról, hogy nem oly rózsás a kereskedő helyzete, mint azt az első pillanatra elképzeljük. Ellenkezőleg, ma a kereskedőket annyira igénybe vették, anyagi erejüket annyira tulfeszítették, hogy ha a

kormány és állam nem segít idejében, a kereskedelem és ipar beláthatatlanul súlyos válságba sodródik.

A kereskedők azért, az őket ért rendkívül sok sérelem szanálása végett elhatározták, hogy az ország egész területén április elsején helyi tiltakozó gyűléseket tartanak, amelyen először is a forgalmi adónak jelenlegi beszedési módja ellen protestálnak. A pénzügyminiszter a kereskedők hosszú intervenciójára ugyan szabályrendeletileg módosította a törvényt, melynek jelenlegi formája azonban még mindig sérti a kereskedő függetlenségét. A szabályrendelet ugyanis a belizetést nem változtatja meg, már pedig a kereskedők leginkább emiatt tiltakoztak. A kereskedők az április elsejei nagygyűléseken az alkotmányban az üzleti könyvek titkosságára és sértetlenségére vonatkozó részének betartása mellett foglalnak állást és erőlyesen követelik majd az egyedüli helyes, bélyegrendszer alkalmazását.

A másik kérdés, ami miatt óvást emel az ország kereskedő világa, — az 1920. évi hadinyereségadó. 1920 nem volt háborus esztendő, ez évben már normális bekeviszonyok voltak kereskedelmi szempontokból, érthetetlen tehát a pénzügyminiszter eljárása, mellyel az 1920. évi hadinyereségadó behajtásához ragaszkodik.

A harmadik kérdés, a sokat pertraktált devizakereskedelmi szabályozó rendelet, melynek káros hatásáról már több ízben cikkezünk. Végül a gyűlések programjában szerepel a rossz vasuti közlekedés megjavítása.

Az ország többi városaihoz híven, a beeskereki kereskedők és iparosok is elhatározták, hogy április elsején nagy tiltakozó gyűlést tartanak, még pedig a fentebb felsorolt sérelemek szanálása miatt. A gyűlést előkészítő bizottság szerda délután tartotta értekezletét a Lloyd kisteremben, melyről a következő kommunikát adta ki:

Szombaton, április hó 1-én a királyság összes kereskedői helyi tiltakozó gyűlést tartanak, még pedig: a forgalmi adónak jelenlegi beszedési módja; az 1920. évi kiveendő hadinyereségadó; a devizakereskedelmi szabályozó rendelet és végül a rossz vasuti közlekedés miatt. A gyűlés tartama alatt az összes üzletek — a tiltakozás jeléül — zárva lesznek.

A veliki beeskereki kereskedők, gyárosok és iparosok szombaton, jövő hó 1-én d. e. 11 órakor tartják meg a tiltakozó gyűlést a „Lloyd”-ban.

Felhívjuk az összes kereskedőket és iparosokat, hogy a gyűlésen, saját érdekük megvédése miatt legyenek jelen, az üzletüket pedig a gyűlés tartama alatt d. e. 11—d. u. 2 óráig — a tiltakozás jeléül — tartásuk zárva. A gyűlésen hozandó határozatot elküldik az összes illetékes tényezőknél és a jövő hó 8-án Beogradban az összes királyságbeli keresked. grémiumok kiküldöttjeinek részvétele mellett megtartandó országos tiltakozó gyűlés lesz.

Az angol kikötőmunkások

sztrájkja.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

London, márc. 29.

Sonthamptonban ötezer hajómunkás lépett sztrájkba, a többi kikötőben is néhány ezer munkás szüntette be a munkát.

Közgazdaság

A Torontálmezei Takaré- és Hitelbank közgyűlése.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, márc. 29.

A Torontálmezei Takaré- és Hitelbank folyó évi március 29-én délután négy órakor az intézeti székház gyűléstermében tartotta meg 54-ik rendes évi közgyűlést, amelyen Grósz Géza vezérigazgató elnökölt. A kormánybiztos Radojesevity Dusán vármegyei főjegyző képviselte. A közgyűlési jegyzőkönyvhiteltesítők kijelölése után az elnöklő vezérigazgató felolvassa az igazgatóság évi jelentését, melynek első pontja ismétli a már az 1921. év június 30-án tartott rendkívüli közgyűlésen közölt tényt, hogy az intézet a Pesti Első Takarékpénztárral tizenöt éven át fennállott kapcsolatot az államalakulatra való tekintettel megszüntette és az érdekek szem előtt tartásával az állam egyik legrégebbi és legnagyobb pénzügyintézetével, a Prva Hrvatska Stedionica-éval lépett szoros üzleti viszonyba. Az előterjesztett mérleg élenk tanúságot tesz arról, hogy a létesített új összeköttetés máris meghozta a gyümölcsét, amennyiben a Prva Hrvatska Stedionica-éval való kapcsolat hathatósan lehetővé tette a tőkeemelést és így azt, hogy az intézet üzletkörét fejleszthette és kiterjesztette.

Az igazgatóság az intézet iránti bizalomnak a jelét látja abban, hogy a betétek a múlt évi állaggal szemben, tizenegy millióról huszonnégy millióra emelkedtek.

Ezután következett a felügyelőbizottság jelentése, a zárszámadások előterjesztése és a tiszta haszon hováfordítására vonatkozó rendelkezés. A közgyűlés úgy határozott, hogy a jelentéseket tudomásul vette és az igazgatóságnak, valamint a felügyelőbizottságnak a felmentvényt megadta. A határozat szerint az évi tiszta jövedelem 41 százaléka a tartalékalapot illeti, a régi részvényekre részvényenként harminc koronát, az új kibocsátású részvényekre tizenöt koronát fizet az intézet jutalék címén. A maradékot az új számlához eszotlják.

Glumác Radivoj igazgatósági tag, a Prva Hrvatska Stedionica beogradi fiókjának igazgatója bejegyzésére való hivatkozással lemondott igazgatósági tagságáról. Helyére Orsics Viktort, a felügyelő-

bizottság elnökét, a Hrvatska Stecionica zagrebi főintézetének igazgatóját választotta meg a közgyűlés. Az így megüresedett felügyelőbizottsági elnöki tisztséget ezentúl dr. Plivenics Branko fogja viselni.

Grósz Géza vezérigazgató közlése szerint az intézet nagyarányú fejlődéséről tanuskodik az, hogy pénztári torgalma, amely 358 millió, a múlt év folyamához viszonyítva 222 millióval nagyobb, az összforgalom pedig, amely egymilliárd háromszázötven millió, 910 millióval nagyobb a múlt évinél.

Az Ipar és Kereskedelmi bank részvénytársaság közgyűlése.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, márc. 29.

Az Ipar és Kereskedelmi Bank R. T. március 29-én délután 4 és fél órakor a Torontálmezei Takarékos és Hitelbank helyiségében tartotta meg tizenkettedik évi rendes közgyűlést.

Az igazgatóság jelentése szerint az elmúlt üzleti év, bár a forgalomban öröndetes emelkedés mutatkozott, még mindég nem hozta meg a normális forgalmat és a rendes banküzletekhez való visszatérést, — mintahogy azt az igazgatóság elérni remélte.

Az árnosztályt, amely 1919. évben létesült, az igazgatóság teljesen feloszlatta és likvidálta, mintán az nem jött a kívánt eredménnyel.

A banküzlet teljes kifejlődését az elmúlt év folyamán soknemű akadályok gátolták, de mindezek dacára sikerült olyan eredményt elérni, hogy a részvényesek által befektetett tőkét a múlt évhez hasonlóan kamatoztathatta az intézet.

Polgármesteri hivatal Vel. Beeskerek.
4940/922. sz. 3078

Hirdetmény.

A városi vágóhid igazgatóságának 54/922. sz. a. kelt előterjesztése alapján 5—6000 kg száraz sertés-sörtére az árverés kiíratik 3-50 K kilogrammonkénti kikiáltási árban, ab vágóhid.

A nyilvános árverés Vel. Beeskerekben **április hó 10-én d. e. 10 órakor** fog megtartatni a helyszínen. Vel. Beeskerek, 1922 márc. 22.

Alexity s. k., polgármester.

Krumenacker István

nyug. vasúti főfelügyelő 2177.
vállal fuvarlevél felülvizsgálást és vasúti szállításból eredő mindennemű visszkéréseseket (hiányok, sérülések és határidő túllépések).

Fogad délelőtt 10-12 óráig.

Vel. Beeskerek, Etvasova u. 5.

Polgármesteri hivatal Vel. Beeskerek.
4934—922. sz. 3075

Árlejtési hirdetmény.

A veliki beeskereki városi fürdőre az árlejtés kiíratik. Feltételek nem kötetnek ki, hanem a pályázókra bízatik, hogy mily feltételek mellett volnának hajlandók egy modern fürdőt építeni.

A feltételekben megjelölendő, hogy milyen fürdőt akar építeni, hány baxent vagy kádat szándékozik az ajánló felállítani. Az ajánlathoz csatolandó a terv és a költségvetés. Amennyiben a feltételek kedvezőek, az építkezést a város fogja eszközölni, amennyiben ajánlattevő a feltételeket elfogadja — saját költségére — ami azt jelenti, hogy vállalkozó hosszabb ideig fog várakozni: a befektetett összegre, de az építkezés eredményéhez képest megkapja a feltételekben megállapított összeget. Maga a vállalkozó adhatja az építéshez szükséges tőkét, úgy hogy a fürdő jövedelme több éven át őt illetné és akkor bizonyos idő múlva a város a fürdőt és a kellekkeit megváltja. A terv és költségvetés elkészítését a város nem díjazza. A fürdő a régi helyen emelendő, t. i. a Plank-kertben, úgy hogy a fürdő kibővítésére esetleg más helyiségek és büffere a hely biztosítva van.

Az ajánlatok 1922. évi május hó 1-éig a veliki beeskereki polgármesteri hivatalhoz adandók be, ahol esetleges felvilágosítások is kaphatók.

Veliki Beeskerek, 1922 március 16.

Alexity s. k., polgármester.

A kiadóhivatal telefonja .. 21.

A szerkesztőség telefonja 281.

Polgármesteri hivatal Vel. Beeskerek.
5158—922. sz. 3079

Árlejtési hirdetmény.

A városi tanácsnak 5158—922. sz. határozata alapján a városi rendőrség és szolgák részére szükséges 68 par nyariruhára az árlejtés kiíratik.

Felhivatnak azok, akik erre reflexálnak, hogy az ajánlathoz csatoljanak egy feltételt, amelyet a városi számvevősegtől kapnak, annak jelöl, hogy azt ismerik.

Az ajánlatok április 11-én délelőtt 10 óráig a polgármesternek adandók át zárt borítékban.

Vel. Beeskerek, 1922 március 22.

Alexity s. k., polgármester.

Eladom

jóforgalmu 494

fűszerüzletemet

a két nagy házzal együtt

a Brigadira Risztitya (Aradáci) és Geteova (Német) utca sarkán.

Jég! Peter, fűszerkereskedő.

Megnyitás április 1-én.

Tisztelettel értesitem a helybeli és vidéki nagyjérdemű közönséget, hogy helyben a

Rosa Béla-féle fűszer- és csemegeüzletet „Az arany szarvashoz” Alexandrova (Pö) u. átvettem és

L. Radovanovič

„Az arany szarvashoz”

új cég alatt fogom tovább vezetni. Az üzletet a berendezés idejére bezártam és április 1-én nyitom meg.

Az üzletet teljesen átalakítottam, elsőrendű finom áruval dusan felszereltem.

Kérem a nagyjérdemű közönséget, hogy üzletemet felkeressen, az árukat megtekinteni sziveskedjék. Én pedig mindenkor azon leszek, hogy vevőimet jó, gyors és pontos kiszolgálás által kielégítek.

Vasárnap az üzlet egész nap zárva.

Becsés pártfogását kérve

L. Radovanovič

fűszer- és csemegeüzlet „Az arany szarvashoz”

VELIKI BEESKEREK

Együttal keresek a szerb, német és magyar nyelvben jártas

pénztárnoknót.

Magánhivatalnok keres butorozott szobát

esetleg teljes ellátással

Értesítést „Hivatalnok” jelíre a Torontál kiadóhivatalába kérek.

Szilvórium

prima minőségben, előnyös árban beszerezhető

KOHN ISNAC szilvóriumfőzdejében Vel. Beeskerek, a nagyhid mellett. Telefon 91.

Szabadkézből eladó

ház és butor

Brigadira Risztitya (Aradáci) u 34 sz. a.

A Zentai Hengerfalom Heszler és Társai Rt.-nai Zentán rekonstrukció folytán eladó:

13 db 5 méter hosszú hengersizita, 13 db 4 m. hosszú hengersizita, 1 db Haggenmacher-féle darasztályozósiksizita, 2 db Haggenmacher-féle szekrényes darati szitógép.

Ezen gépek még rövid ideig üzemben láthatók. 482

Helybeli nagyobb vállalatnál

biztos jövedelemre

számíthat agilis ügynök. — Ajánlatok „Biztos jövedelem” jelíre addigi működés megjelölésével a „Torontál” kiadóhivatalába küldendők

FEDEZŐ MÉNEK,

amerikai ügetők.

Kilometer rec.
Lataviec s. pej 1 30
Ezermester fekete 1 32
Argonaut s. s. pej 1 29
Grodek pej 1 28

Előjegyzéseket elfogad:

ifj. GERBER NÁNDOR,
Stari-Becsej. 361

Rikkancsot

keres a „Torontál” kiadóhivatala.

Kiadja Pleitz Fer. Pál